

О.В. ХОМИЧ, О.П. ЛАЗУРЕНКО, канд. техн. наук, професор

Аналіз впливу моделей енергоринку на тарифо-утворення

Існують різні моделі енергоринків. Вибір відповідної моделі ринку електроенергії та її адаптація - дуже складний комплексний процес. В Україні Указом Президента № 244 / 94 від 21 травня 1995 створено оптовий ринок електроенергії, в основу якого покладено модель енергетичного пулу Англії та Уельсу. Відповідно до цієї моделі вся електроенергія, вироблена в країні великими електростанціями, реалізується в єдиному оптовому ринку.

За роки функціонування діючої моделі Оптового ринку електричної енергії упроваджені основи конкуренції у виробництві та постачанні електроенергією, збережена Об'єднана енергосистема України, забезпечено функціонування збалансованого за потужністю погодинного ринку електроенергії, створена ефективна система ціноутворення і розрахунків за придбану електроенергію.

Чинна модель українського оптового ринку електроенергії вичерпала себе. Подальше її вдосконалення передбачається проводити з урахуванням світового досвіду функціонування енергоринків та перспектив розвитку Європейського ринку електричної енергії. В результаті реформування український ОРЕ повинен стати подібним ринкам електроенергії таких як Німеччина, Великобританія, країн Скандинавії та ін.

Модель реформованого ринку передбачає створення ринку двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії. Відбудеться перехід до індивідуального складання графіків навантаження енергоблоків кожною компанією самостійно. Оператор системи буде відповідати за формування загальносистемного графіка навантаження. Врегулювання небалансів здійснюватиметься через балансуєчий ринок. Нова модель енергоринку розроблена з метою залучення інвестицій в електроенергетику та підвищення ефективності роботи галузі.

Тариф для споживачів формувався на підставі оптової ринкової ціни, а також тарифів на передачу електричної енергії місцевими електромережами та тарифу на постачання електричної енергії.

При новій моделі істотно змінюються взаємини суб'єктів ринку. Основні обсяги електроенергії будуть реалізовуватися за двосторонніми договорами. При цьому виробники і постачальники електроенергії можуть виступати як продавцями, так і покупцями, продаж електроенергії проводитиметься в обох напрямках. На відміну від існуючої моделі продавцем електричної енергії буде не окремий енергоблок, а певна генеруюча компанія.

Метою даної науково-дослідної роботи є аналіз впливу моделей енергоринку на ціну електроенергії як товару в системі виробництва, передачі, розподілу і споживання з точки зору промислових і побутового споживачів для порівняння нової і старої моделі.